

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Duminica, F6ias, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe une anu s6u 40 doidecari, or 3 galbini mon. sunat6ria. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorba mari s6u mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 61.

Brasiovu, 16/4 Augustu, 1865.

Anulu XXVIII.

MONARCHIA AUSTRIACA. TRANSILVANIA.

A n u n c i u.

Doritorii de a luá parte la adunarea generale a Asociat6inei-transilvane romane tienende in 15/27 Augustu a. c. la Abrudu, sunt pofiti prin ac6st'a a se adresá pana in 8/20 Augustu catra subscrisulu comitetu de priimire din Abrudu, spre a se poté face mai de tempuriu dispuzet6niile necesarie pentru priimirea si incuarterarea óspetiloru. Abrudu in 14 Iuliu 1865.

Comitetulu.

„Sztrinszure la Kimpean.“

Noi din partene simtimu ca de nu a si venitu, ca inse este pe apr6pe timpulu intru carele ar' trebui se ne punemu in óresicare corespondintia publicistica anume cu cele doua diarie politice ungueresci din Clusiu, spre a mai incerca inca odata in cugetu curatu unu felu de cointielegere in interesulu comunu alu acestei tieri nefericite. De altmintrea Nr. 89 din „K. K6z6l6ny“ si Nr. 88 din „Korunk“ coprindu in ac6sta direptiune, de si indirecte, cate o provocare catra noi. Intr'aceea unu instinctu órecare ne spune ca este bine cá se mai asteptamu catuva cu atatu mai virtosu, ca ori si cum, cointielegere pe calea publicitatii fara tipariulu desrobitu este curatu preste potintia, eara a voi se impli f6i'a numai cu espresiuni misteriose, oraculoase, in doi peri, s6u cum dicemu noi romanii, a ambla de colo pana colo cu doi bani in trei pungi de frie'a politiei, procurorului, tribunalului, de t6ma ca n'ai intielesu bine cutare §-i, este lucru celu mai torturatoru de spiritu si mai gretiosu din lume. Deci se ne ocupamu si astadata numai cu aceea ce se póte.

In „Kol. K6z6l6ny“ Nr. 90 f. 358 din 3 Aug. — se faee tierii cunoscutu, cumca Romanii voru tiené estimpu din porunc'a episcopului o adunare la Campeni in munti. Ci eata cuventele corespondintelui traduse: „La noi (in Tienutulu Ariesiului) avendu datin'a de a secera romanii din Munti, pe timpulu secerisului au venitu multi aici in diosu, si precum audimu, intre ei acum parol'a dilei este: „Sztrinszure la Kimpean,“ adica cumca episcopulu loru a tramisu pre la t6te bisericile „Novella,“ cumca in var'a ac6sta la Campeni va fi o adunare natiunala mare.“

Scire sourta, luata dintre drumuri, din gur'a unoru ómeni de clas'a cea mai saraca, impartasita inse cá o scire de o importantia europ6na. Ce pecatu oa nu se apucá cineva se o telegrafese la Vien'a, Paris, Londonu, Filadelfia, Petruburg.

Nu la Campeni, ci la Abrudu se va tiené si estimpu in 27/15 Augustu adunarea generala a Reuniunii pentru inaintarea literaturii si a culturii poporului romanu, intru intielesulu statutelor. Adunarea va tiené 2—3 dile, si cerulu se dea cá se se póta „stringe“ inca 2—3 sute membrii de ai Reuniunii in locu de 2—3 mii precum s'ar astepta cu totu dreptulu atunci candu este vorb'a de cultur'a poporului, prin urmare de cultur'a, inaintarea, prosperarea tierii. S6u ca d6ra respectivulu corespondinte din Ariesiu ar' voi in adeveru, cá romanii se nu se mai adune, se nu se intaln6sca, se nu consulte intre sine nici pentru asemenea scopuri? Intru adeveru ca unoru ómeni nu le sunt de ajunsu nici acei patrudieci de ani ai petrecerii evreiloru in desiertulu Arabiei, pentrucá se desbrace odata ruginitele prejudetie subte cu tieti'a mamei loru

D6ca contele Georgie Bánfy mustrase odin6ra (1818—19) pe episcopulu Ioanu Bobu pentruca acesta suferia cá se invetie in Blasiu in sum'a totala mai multi si de doua sute scolari romani, apoi incai acelu gubernatoru in t6ta vi6ti'a sa nu a pretinsu titul'a de prietinu alu culturii poporului. Episcopulu Nicolae Kováts cá consiliariu gubernialu si cu preten-

siune de supremus scolarum director pre la an. 1832/3 s'a opusu din resputeri la propunerea istoriei generale in liceulu din Blasiu dicundu: „historia est oculus mundi, ergo valachi non discant historiam.“ Ci ac6sta opusetiune inca se pricepea f6rte bine indata ce vomu tiené minte incai numai atata, ca preasantia sa episcopulu romano-catolicu inca depusesse infricosiatulu juramentu alu celoru trei natiuni si patru confesiuni. Totu asemenea se potea esplicia si fapt'a repositului Wenzel a primariului cetatii si districtului Brasiovu, carele intre anii 1835—6 in calitatea sa totuodata de censoru a opritu strinsu a se tipari o mica provocare catra romanii din Brasiovu si Sacele indemnátore a intemeié si a deschide o sc6la roman6sca de patru clase (norma) dicundu ca „dupa inaltele or6ndnieli si pre temeulu juramentului ce pusesse si mari'a sa*), rumuniloru nu le este ertatu a invatia mai multu decat a citi, a scrie rumunesce si a calcula cu cele patru operatiuni. Totu asié pricepeamu noi si pre gubernulu provincialu de atunci, carele oricandu vreunu episcopu romanescu de o confesiune s6u alt'a se vedea constrinsu de a mai esi vreo odata si preas. sa prin diecesa, totudeauna indatorá pe amplotatii municipali, (solgabirai, vice-spani), cá sub pretestu de comitiva onorifica se faca pe politiai maisterii rusesci si se urmar6sca pasu din pasu t6te miscarile, portarile si cuvintele episcopiloru. — Aici ómenii adica pre langa ce se provocá la juramentulu depusu in contra natiunii romanesci, apoi mai avea si alte preteste care la ei prindea locu intocma cum prinde la unii si astadi cartea contelui Dom. Teleki despre timpulu lui Hora.

Ce e dreptu ca mai póte veni acelu timpu, in carele in capulu meselor verdi se si6dia earasi totu de acei barbati, carii dupace au pusu odin6ra juramentulu susu aieptatu, voru fi voindu a se tiené inca si astadi de liter'a aceluia, prin urmare se voru incerca de a opri pre nenob6li dela orice felu de adunari, precum ii opria mai de multu strinsu si sub pedepse grele dela portarea armelor si dela incalecatulu de cai. Cu t6te acestea noi ne-amu mira f6rte, d6ca intre asié numitii conservativi nu s'aru afla mai multi si de aceia, carii incai se fia in stare de a distinge aprigu intru adunari de natura politica si intre simple adunari sciintifice, literarie, artistice, cum si intre sín6de bisericesci, despre care si de altumintrea se vorbesce atatu de multu si nu se facu. De altumintrea noua ne este cunoscuta si obieptiunea ce o facu in ac6sta privintia Tory din patri'a n6stra, ei adica se temu, s6u incai se prefacu a se teme, ca asemenea adunari potu lua usioru caracteru politicu.

Paremise ca aici se implinesce cunoscutulu proverbu romanescu carele dice, ca totu patitulu este priceputu. Ei adica sciu din parinti si strabuni, cum se facu unele cá acestea in clas'a dumnealoru**). Ci ore cum ar fi, candu insii Tory in locu de a le mai sbocoti inimi6ra la t6ta miscarea frundiei fara nici o pricina aru imita de-a-valm'a de ecs. pe escel. sa Domnulu conte Emericu Miko, carele nu numai s'au pusu elu insusi in fruntea catorva Reuniuni, ci a priimitu si alegerea de membru alu asociatiunii transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, cá fundatoru. Priimitau si alti compatrioti neromani ac6sta on6re adusa loru de adunarile n6stre, lipsesce numai cá se binevoi6sca a lua si dloru parte la ele

*) Pre atunci romanii conlocuitori cu sasii devenisera atatu de servili, in catu ei titulá nu numai pe amplotatii primari ai municipalitatiloru cá si pe Domnitorii din tierile romanesci si cá odin6ra pe principele Transilvaniei, ci si pe cei mai juni cancelisti practicanti fara plata si chiaru pe logofetii sateloru totu asié, toti era la ei „mariata;“ eara satenii romani, de preste Oltu titula pre satenii sasi cu stapanu!

**) In 1862 Esc. S'a c. Fr. Nádasdy inca intrebá mereu si cu mare grija pe presidiulu asociatiunii n6stre adunate la Brasiovu prin telegrame, ca óre ce direptiune iau desbaterile ei in siedintie,

și se se convinga în persoană despre scopul adunărilor noastre, cum și despre francetia romanilor în adunările lor. Deci „Kol. Közlöny“ ăia bun și provăce elu însuși pe Tory din Transilvania, că se mai desbrace și ei din prejudeție, se se încerce a se mai scapa de nalucirile vechi, seși mai spele și ochii cu apa de trandafiu pentru că se vedia mai bine, eara nu precum au vedutu și mai asta-primăvera Maialele din Blasiu și pre celea din Orastia.

Intr'aceea se punem pe unu minutu încă și acelu casu pozitivu, ca unii romani mai desbracandu din marea loru comoditate meridională că și ungerii din a loru cea resarităna s'aru impulpa în adeveru că se țiena nesce adunari, s'eu încăi oluburi mai mici de unu caracteru curatu politicu. Intrebam noi pe „Kol. Közlöny“, pe corespundintele s'eu din Ariesiu, ba pre totu compatriotii, ca deca urditorii unei asemenea adunari o-aru preinsciintia la auctoritatile competinti, aceleasi o aru opri? Sunt oprite în legile Transilvaniei adunările politice? Care sunt acelea legi oprite? Și deca sunt s'eu nu sunt, ce voiescu natiunile transilvane în ac'asta privintia pe viitoru? Le-ar mai placé loru a remané cu totulu lipsite de unu dreptu atatu de pretiosu? Asié ceva noi nu suntem în stare de a crede. S'eu ca d'ora în Ardélu totu mai domnesce o ramurica de lege martială pre tacute? Romanii inse din partea loru n'au meritatu nicidecum o tractare de felulu acesta.

Se vorbesce ca preste pucinu se voru pune în luorare preste t'ota tier'a restauratiunile de amploiatu municipal, pentru oarii trei ani s'au implinitu de multu. Rogam pe „K. Közlöny“ că se ne spuna din partea sa, în ce modu voiesce elu că se se faca restauratiunile? More patrio prin „Kortsek“, s'eu prin denumire ministerială, s'eu cum?

Mai curendu ori mai tardiu voru veni la ordinea loru și alegeri dietale. Credu ca orce partita va voi seși aiba consularile sale preliminare, în care se se întielega asupra candidatoru și se cun'osca programele loru politice. Asemenea scopu nu se p'ote ajunge fara adunari de natura politica.

Din t'ote acestea deducem, ca foile unguresci voru face prea bine și voru lucra în interesulu bunei invoieli numai asié, deca se voru feri a trage pe romani pentru orice miscare dela unu locu la altulu în totu felulu de prepusuri (suspiciones) de nimicu. Romanulu că individuu și că natiune este prea determinatu ași pastra pe viitoru intr'ega libertatea actiunii sale, aparata de desfreu numai prin legi. G. B.

Plecata cerere catra membrii asociatiunii transilvane.

Din mai multe parti se descoperi dorintia, că la adunarea generală din estimpu a Reuniunii noastre transilvane pentru etc. ce se va țiené dela 27/15 Aug. înainte în Abrudu se m'erga membrii catu se p'ote mai multi și cu atatu mai vertosu, ca „astadata nicairi nu este dieta.“ Ore inse numai diet'a se ăia fostu de vina ca cele două adunari literarie au fostu cercetate atatu de pucinu? Eu me iudiescu f'orte. Nu cumva literatii și literatorii, Meoenatii și clientii loru în natiunea noastră coustau numai din numerulu de vreo siesedieci membrii romani pre cati se află ei în dieta? S'eu nu cumva galeriile dietei anume în decursulu lui Augustu gemea de multimea literatoru romani absorbiti cu totulu de interesantele cestiuni catu se aflau la ordinea dilei? Nu ni s'a prea intemplat a vedé nici asié ceva.

Se o spunem curatu: Causele relei cercetari a celoru două adunari au fostu cu totulu altele, care p'ote fi ca se voru desvolta de catra unii s'eu altii în adunarea din estimpu. Intre acelea cause este și un'a materială, adica s'iiel'a multora de greutatea speseloru, și se o marturisim ca ac'asta pentru multi este causa grea destulu. Care clasă de omeni ar fi se is parte mai cu deadinsulu la adunările asociatiunii? Profesorii. Inse de unde spese? Noua ni s'a recomandat unu midilocu. Corpurile profesoriloru seși aléga cate doi deputati din sinulu loru, cara spesele acelora se le p'orte cu totii dupa o cheia orecare. În fiacare anu se m'erga alti doi; eara cei carii aru avé pofta a merge numai pre spesele loru, în voia le sta. Alte clase de omeni inoa s'aru poté ajuta în acestu modu colegialu, de es. preotimea din acelasu protopopiatu, neguțiatorimea etc.

Asociatiunea noastră își are statutele sale, îi lipsesce inse cu totulu unu felu de regulamentu alu trebei, pentru că presidiulu se nu se v'eda constrinsu asié desu s'eu a reduce desbaterile la ordinea loru, s'eu a le lasa cursu și alergatura fara t'ienta. În asemenea stare a lucrului ar fi f'orte bine, că încăi din cate s'au proieptatu spre inlesnirea și surtarea desbateriloru altadata s'eu prin comitetu s'eu în adunarea

din 1862, se se observe regulatu și pe viitoru, prin urmare între altele: Nici o disertatiune din cate s'ar citi ori declama publice, precum și nici unu proieptu de natura de a schimba statutele, s'eu de a introduce vreo alta prefacere meritoria se nu ăia luat la desbateri în șiedintia în care se va fi auditu s'eu propusu asié ceva, ci totudeauna se se dea la cate unu comitetu spre cercetare preliminară pana în șiedintia viitoare. Deci tocma pentru aceea mai este de doritu, oă oricine s'ar pregati cu vreo disertatiune ori cu vreunu proieptu mai afundu taiatoru se'lu impartășiesca de timpuriu la presidiulu și respektive la comitetulu asociatiunii, s'eu încăi se ésa cu elu indata în diu'a din t'ea la lumina, pentru că asié se se p'ota face catu se p'ote mai buna economia de timpu.

Deca adunarea noastră țiene numai cate trei dile, precum anevoia și p'ote țiené mai multu, apoi credu ca pre catu dorimu de ferbinte, că se vedem producunduse catu mai multi membrii cu operate sciintifice, literarie, artistice etc., pe atata cere și bun'a ordine și bun'a cuviintia, oă din cate unu operatu se nu se cit'esca mai multu că cate 1 ora, pentru că asié se remana timpu la totu.

Stenografiu pentru carii s'au destinat premiu s'aru poté produce cu art'a loru chiaru în adunare.

Unu Moroiianu.

Brasiovu 14 Aug. (Faimede restauratiunii.)

Din septeman'a trecuta înc'oce pre la noi se vorbesce cu t'ota seriositatea, cumca comitele natiunii sasesci domn. Conrad Schmidt se astépta aici cu scopu că se ia dispusetiuni de alegeri noua la t'ote acelea functiuni și politice și judecătorești ale acestui municipiu, care intru întielesulu Punoteloru regulative dela 1805 trebue se se restaure totu la cate doi ani. Noi de și avem ac'asta scire dela mana demna de credintia, totusi nu garantam pentru realizarea ei, din cauza ca în dilele noastre se dispunu și se contramanda multe lucruri. Intr'aceea constatam aceea ce ecimu din esperiintia de t'ote dilele, că precum mai preste totu în t'iera, asié și aici se descopere unu felu de dorintia comună de a se face la cateva posturi alegeri noua, eara între acelea se renumera tocma și celu dinteiu postu de capu s'eu asié numitu judeprimariu alu cetatii și alu districtului (Stadt- und Districts Oberrichter) cu atatu mai vertosu, ca dn. Fr. Fabricius 'sia datu dimisiunea diu acelu postu și isi astépta pensiuansrea sa. De altumintrea noi cu privire la asié numitele restauratiuni la functiunile municipale repetim și sustienem totu opiniunea noastră respicata în ac'asta t'oa în primăver'a anului 1861, ca pre catu timpu alegerile se voru face dupa Regulative, pre catu timpu corpulu de alegatori se va compune totu că mai nainte, pre atata nu asteptam nici unu felu de viétia noua necum aici, dara nici în totu coprinsulu asié numitulu pamentu regescu, ci t'ota restaurarea va fi mai multu numai o paliativa, eara în colo lucrurile în esentia loru au se remana totu precum au mai fostu. Asié numit'a universitate a natiunii sasesci (compusa din 22 membri deputati) recunoscuse cu majoritate de voturi, ca Punctele regulative trebue se tréca prin o reforma strabatătoare, pentru că viétia municipală civilă și politica se se prefaca, și atatu administratiunea politica, oatu și tribunalele se corespunda pe deplinu scopulu loru. —

Cumca dorintia după restauratiuni în Comitate ajunse a fi p'ote și mai ferbinte și generală, despre ac'asta ne convingu dese corespundintie particulare venite din mai multe țienuturi a le tierii. De altumintrea știuta este, ca vorbindu intru întielesulu constitutiunii transilvane, apoi acelea restauratiuni trebue se se ăia facutu indata la implinirea de trei ani. Este apoi cu totulu alta întrebare, prin ce felu de alegatori și cu ce modalitate se se faca aceleasi. În ac'asta privintia inse ne aflam în timpulu de facia cum e mai reu. Cine se mai aléga? Gl'otele numite Kortes că nainte de 1848? s'eu d'ora comitetele diu 1861 ori cele din 1862? s'eu ca se voru face earasi numai nesce denumiri provisorie? Intre acestea inse unu lucru se pare a fi mai pre susu de orice indoiéla, eara acela este dorintia, că deregatorii comunali se ăia alesi totudeauna și între t'ote impregiurarile dintre membrii comuneloru, cu strinsa oprire de alegerea la unu locu a celoru deap'rope ruditi; din contra la posturile administratiunii politice și la tribunale judecătorești singuratic*) nicidecum se nu mai p'ota fi alesu nimeni în cerculu din oarele este nascutu, deca elu în acelasu cercu isi are pe rudeniile sale cele mai deap'rope, precum parinti, fii, frati și nepoti, pentru că asié se se puna odata freu nepotismului; cu atatu mai pucinu se se mai

*) Einzelrichter.

sufere a funcțiuna în același magistratu, tribunalu, administra-tura tat'a cu fiulu, fratele ou frate, socrulu de ginerele, unchiulu cu nepotulu, prin armare se remana casata pentru totdeauna si acea exceptiune ticaloșa, pe care comitele sasescu o pôte face în această privinția în puterea unei clausule nenorocite din Regulative. Pre catu timpu acestu reu gangrenos nu se va delatura, precatu timpu corporatiunile alegătoare nu voru fi puse în stare buna de a'si forma opiniune lamurita despre capacitatea si de caracterulu candidatiloru, pre atata acestu atributu framosu alu autonomiei, adica dreptulu de alegere, niciodata nu va fi în stare de a produce fruptele dorite, nici va îndestula dreptele dorintie si asteptari a le locuitoriloru, ei tôte acelea voru remané amagite si dreptulu de alegere practiatu totu ca mai nainte va sierbi în manile centralistiloru de arm'a cea mai tare, de a'lu bate si nulifica pre elu prin elu însusi; adeveru acesta, pre care'lu vedemu constatatu nu numai pre terenulu politicu, ci si pre celu bisericescu. Deci încheiemu repetindă vechiulu nostru refrenu: a b u s u l u de dreptulu alegerii au deschisu totdeauna si pretotindeni cale larga la mezurele absolutistice. — B.

Branu 12 Aug. 1865. Deputatulu cercului de alegere alu tîenutului Branului v. presiedinte dietalu D. cav. Io. de Alduleanu se afla de cateva zile în Zernesci în mediuloculu compatriotiloru sei — la scaldare rece. — Astadi mersera fruntasii nimitului cercu în numeru însemnatu spre a'lu bineventa în numele cercului, arangiara totudeodata si unu banchetu în onórea dsale, la care luara parte si mai multi dni fruntasii ai fratiloru si conatiunaliloru nostrii brasioveni, cari inca venira spre a'lu bineventa. — Petrecerea fû amicabila insocita si de îndatinatele toaste, din partea reprezentantiloru cercului de alegere pentru óspe, din partea acestuia pentru cercu si fruntasii lui, si pentru bravii nostri brasioveni si altele.

Clusiu 13 Aug. Unii ómeni au fi începutu a depune masc'a. Nu mai este nici o îndoiéla: ei pretindu cu totu adinsulu si cu tôte midiolócele, simpl'a delaturare a toturoru lucruriloru dietei transilvane, eara pentrucá se'si ajunga scopulu fara a compromite pe suveranulu, ei ceru revisiunea dietala, a dioa delaturarea prin o majoritate noua a lucruriloru majoritatii din 1863 et 64. Adeca tocma ceea ce amu pre supusu noi în Nr. Gazetei. Preste această unii ne dau se pricepem, ca acea fractiune a dietei carei ii placea a tragana trebile prin vorbe multe a fostu întieléa din capulu locului cu partit'a unionistica, alu carui interesu fusese cá diet'a se luore catu se pôte mai pucinu. (De altumintrea vedi „Korunk“ Nr. 95.)

În academi'a de drepturi dela Clusiu au fostu estimpu 194 ascultatori, dintre carii 152 magiari, numai 26 romani, 2 nemti, 12 armeni, 1 slavacu, 1 evreu.

Abrudu 7 Augustu 1865. — Bene audiet qui de aliis bene dixerit. — Nu pucina mirare ne ouprinse cétindu în Nr. 57 alu Gazetei eremiad'a D. M. N., în care descrie indolenti'a si nepasarea comitetului în privinția pregatiriloru pentru primirea Asociatiunii, — care eremiada nu o putemu lasa fara respunsu si unele modeste reflexiuni, inse mai nainte de tôte trebue se spunemu on. publicu, ca aici avemu a face cu unu advocatu, care dupa cum dice unu renumitu barbata alu nostru, cá pestele, ori cum elu prindi, elu scapa din mana. —

D. cor. dice în eremiad'a s'a, cumca a dóua di de Pasci adica în 17 Apr. fura invitati prin D. administratoru protopopescu Ioane Galu tôte notabilitatile din Abrudu si dimpregiuru la o adunare de cointielegere preliminar. —

Asta este adevratu, la care si domnia s'a a luat parte, nu scimu din ce cauza inse n'a primitu insarcinarea, ca dóra nu i impregnata cu unu folosu, séu ca s'a tîenutu mai pre susu de a se demite la unu faptu asié dediositoriu pentru persón'a domnii Sale, s'au dóra chiaru din punctu de vedere, cá se'si reserve dreptu de a puté critisa pe alii; destulu, ca vedindu preotii, ca toti de tôte partile se retragu dimpreuna cu D. M. N. în frunte, au fostu siliti a primi si a se declara acei 3 preoti: Simeone Balinth, Ioane Galu si Dionisie Adamoviciu, ca densii primescu insarcinarea de a intra în comitetu, pentru ca este cunoscutu, cum ca omenii nostri si astadi sunt de acea parere, cum ca preotii sunt aceia, cari servescu în loculu Ciapiloru evreesci, asia mai istrare cam în sila si ceialalti Domni despre care aminteste Dom. M. N., inse Domniasa nicidecum.

Cu alta ocaziune membrii alesi se constituira, alegundusi presiedinte, v.-presiedinte, casieriu, controloru si notariu, dupa cum ei place D. M. N. per ludibrium ai pomeni. Asié au provocatu pe ceialalti Munteni impartindui în comitete filiale

rogandui, cá se de totu potintiosulu sucursu si ajutoriu dd. sale intru arangiarea fiitorei adunantie, dela carii au asteptatu respunsuri. inse fórte cu pucinu resultatu, si deschilinitu în tîenutulu Campeniloru, mai cu sama dupa ce unu domnu de acolo si inca romanu, atunci candu s'au începutu colectele, dise: pentru ce se dati voi banii, cá se faceti onóre Abrudeniloru, cu tôte ca Domni'a S'a totusi dede 1 fl. v. a. di unu fiorinu. —

Cu tôte aceste comitetulu centralu au tîenutu mai multe siedintie, în care s'a consultatu despre modalitatea primirii óspetiloru; cele ce iau fostu în putintia au si facutu, dupa cum arata protocolulu.

Acuma venimu la acea naiva espresiune a D. M. N. espresimata în eremiad'a sa, unde dice, ce amu facutu dara, se ne tragemu sam'a cu noi, totu ce amu facutu pana acuma este — o nulla! — Adevratu Dle M. N., ca ce ai facutu Domniat'a afara de eremiada si espresiunile cele taitóre si batjocuritoare în publicu în contra comitetului si Abrudeniloru, e o nulla, pentruca cu cei 3 fl. v. a. di trei, care iai conferitu conditionate nu multu ai facutu, precum nici alti de tagm'a Domnii Sale. — Acuma te mai întrebu, ca de unde ai sciutu Domnia ta, ca comitetulu n'au facutu nimica, candu în conferintiele aceluiași nici ca teai umilitu a lua parte decatu numai o data la începutu, si si atunci numai în sfirsitu, candu se încheiese protocolulu. Apoi te mai întrebu si aceea, cum ai potutu Domnia ta dice si inca în publicu, ca óspetii nu voru avé cortele, si ca voru fi siliti a scóte merindea din straitia, candu Domnia ta esti strainu în Israilu? Apoi mai ataci si ospitalitatea Abrudeniloru — huio fatigio poteras parcere. — În fine dici: dixi et salvavi animam meam. Ne aru fi parutu cu multu mai bene, candu ai fi conclueratu cá membru ori si oá presiedinte în comitetu, cá se fi potutu dice feci et salvavi honorem meum, pentru ca o lesne a dice, inse mai cu greu ceva a face. —

„În fine avemu a incunoscintiá pe onoratulu publicu, cum ca pe lunga tôte varfelele Dom. M. N. se fia convinsu, ca comitetulu pre catu iau fostu cu putintia s'a îngrijitu de cele de lipsa, a facutu quartire, a facutu dispositiune, unde óspetii voru avé prandiu, cena, cu unu cuventu, tôte de cele de lipsa, si **ve asteptamu cu braclele deschise în locurile nóstre** cele romantice, un'a rogandu pe onoratulu publicu, cá cei ce voru a ne onora cu presentia, se se adresedia catra comitetu, în tempulu celu mai scurtu, cá se ne putemu orienta despre numerulu celoru, carii ne voru onora. — Mai multi*).

Vien'a 12 Aug. Fóia oficiala de séra Wiener Abendpost) publica unu preanaltu decretu, prin carele Maiestatea S'a Imperatulu face dispusetiuni pentru restaurarea unei economii duratóre în bugetulu statului. Pe temeulu acelu decretu se astépta compunerea unei comisiuni financiale, ai carei membrii permanenti voru fi: Ministrulu de statu, ministrulu de finantie si presiedintele supremului controlu de statu. Afara de capii séu presiedintii dicasterialoru centrale se voru mai chiama la acea comisiune inca si alte persóne fara diferintiá déca se afla séu nu în funcțiuni publice, a caroru confaptuire se va crede a fi folositoare la pertractarea acelei cestiuni. În privinția toturoru ramuriloru de servitiu se voru tîené consultari cu acelu scopu, cá se se midiolócésca economii catu se pôte mai mari si mai departe ajungatóre. Totu acelu préan. decretu mai cuprinde, cá se se puna tóta silinti'a, pentrucá bugetulu armatei se se reduca la o suma normala de optudieci milióne fiorini v. a. mai virtosu prin miciorarea speseloru la administratiunea armatei.

— Credemu ca nu ne insielamu presupunendu, ca cititorii nostrii inca astépta dela noi, cá anume din eapital'a imperiului se le impartasimu inca si alte sciri positive, eara nu numai gâcituru, cu care numai se ametiescu capetele ómeniloru' Ci pana acum faptele complinite nu ne prea imbuldiescu; inse nu inoape îndoiéla ca în regiunile mai 'nalte se pregatescu si de acelea mai multe si inca pre temeulu programei generale ce 'si va fi întocmitu ministeriulu celu nou. Într'aceea pentru noi nu va strica, déca deocamdata ne vomu tîené de asié nimit'a politica astepatátóre, înregistrandu numai regulatu tôte oate se petreou impregiuru de noi. Nu negamu ca multe ne voru veni cam neastepate, eara între acelea mai

*) Dupace si D. coresp. s'a deschiaratu, ca s'a facutu totu ce s'a potutu, nu mai incape nece o îndoiéla despre bun'a primire si cu această încheiamu această polemia. — R.

multu stramutarile de persoane in functiunile mai nalte. Aici inse nu se cuvine a uita, ca asemenea stramutari sunt firescile rezultate ale scimbatei sisteme. Orice ministeriu voindu a strabate cu principiale sale, cu sistem'a sa, isi va alege pre ómenii de increderea sa, ear' pe cei de alte opinii ii va delatura. Asié ceva se intempla in tóte staturile in care necum administratiunea politica, dara nici maoar justiti'a nu apucase a fi organizata asié, in catu ea se stea neclatita si neatinsa de orice prefaceri ale cabinetului si chiaru ale constitutiunii, precum este acésta de es. in Franci'a, unde anume justiti'a sémana unui orologiu din cele mai acurate. Pre la noi lucrurile au cursu cu totulu din contra. La noi pana si ómenii dela justitia, preotii Temidei fusera pana acum impinsi de alu loru destinu pentrucá se facea politica. Unu reu mare este acesta; oi pe semne ca imperiulu intregu, eara mai alesu tíer'a nóstra era condamnata a mai desierta inca si unu asemenea paoharu.

— In catu pentru constitutiunea imperiului este de insemnatu, ca mai multe diarie mari din capitala si din provincii o luare la o analiza cu deameruntulu, inse — in direptiuni diferitore catu ceriulu de pamentu unele de catra altele. Mai multe diarie germane se paru a tremura de frica, cumea urmarea noualoru prefaceri va fi desfiintarea constitutiunii in tierile de prest' Lait'a. Altele, precum „Ost. d. Post“ voiescu a prevedé infiintarea Dualismului din crescutu pana in talpi. „Press'a“ vechia carea isi arunca vechiulu seu steagu de centralistu fanaticu, acum doresce Dualismulu si adica elu propune, oá precum tierile germano-slave isi au unu parlamentu alu loru numitu engerer Reichsrath, intocma tierile coronei unguresei se'si aiba pre alu loru in Pest'a, unde se se concentre si Transilvani'a si Croati'a, Slavoni'a, Dalmati'a. De altumintrea acea „Press'a“ pretinde o revisiune formala a patentei din 26 Fauru 1861, eara mai anumitu despartirea bugeteloru provinciale de bugetulu imperiului. Tocma din contra Press'a cea noua („Neue fr. Presse“) se infióra de o asemenea idea si anume in desfacerea bugeteloru vede nici mai multu nici mai puicinu decatu desfiintarea monarchiei si aruncarea tieriloru ei in ghiarele federalistiloru, de unde apoi deduce tóte spaimetele anarchiei si ale despotismului din tóte partile.

Despre unguri se crede in Vien'a ca ei astadata sunt disciplinati fara nici o asemenare mai bine decatu oricandu altadata, prin urmare pentru a cum centralismulu abie va poté trage vreunu folosu de neunirea loru. Care va trai va vedé. —

— Tractatul de stradare incheiatu intre Austri'a si Romani'a publicatu in bul. imp.: „C.“

Toti indiviidii cari se tienu de puterea armata (ostire) trecundu fara de pasuportu or' marsiuruta pre teritoriulu de dincolo, indata ce voru fi recunoscuti de atari, voru fi tradati dimpreuna cu armele si montur'a (imbracaminte ostesiesci) chiaru si mai nainte de a fi rechiamati (ceruti).

Toti indiviidii de acesta categoria, asemenea si oei meniti „pentru servitiulu ostasiescu,“ chiaru si de voru fi avendu pasu regulatu se voru tradá pre temeulu recercarii facute din partea auctoritatii competinti.

Supusii unui-a din aceste doue guverne numai cu espres'a invointia a guvernului seu voru poté trece in siervitiulu ostasiescu a celui-alaltu si acesta trecere singura inca nu schimba nationalitatea loru.

Cei ce se voru fi aflandu inca de acum in servitiu ostasiescu de dincolo, se potu intorce in patria dupa placu (in decursu de 6 lune) nepedepsiti, chiaru si la intemplan de ar' fi fugari (desertori) séu potu remané in acelu servitiu ostasiescu fara cá pentru acest'a se se urdiesca in patri'a loru vre o persecutare in contr'a loru.

Tóte spesele ce s'ar face spre acestu scopu, are se le póte, pana la marginile tieriei, guvernulu insarcinatu cu stradatiunea.

Individii cari nu se tienu de puterea armata, de nu voru fi avendu pasuportu séu concessiune, se voru opri indata de la margini: éra de voru fi trecut marginile se voru retramite, de altumintrea acest'a are se se facea fara turburarea comerciului indatinatu alu margineniloru.

Tractatul s'au incheiatu pre unu tempu de 6 ani si decumva cu siese lune mai nainte de espirare nu s'ar renuciá, remane éra in putere pre alti 6 ani.

— Lui „Idók tanuja“ i se scrie din Sibiu, cumca gubernatorulu c. de Crenneville va desface diet'a Transilvanie strapunendu partea gubernului din Sibiu la Clusiu, ér' diet'e cea mai de aprópe a Transilvaniei se va tiené la Clusiu. Totu acelu corespondinte reportésa din cercurile s'ale, cumca presiedintele tabulei reg. br. Apor va primi presidiulu curtii casative, a carei presiedinte va intrá in ministeriu, ér' presiedinte la tabl'a reg. va fi Alecsi Nagy. Comite supremu in comitatulu Colosiuului va fi o. Fr. Béli séu Ludov. Josika. Acestea numai cá sciri nesigure.

Ceea ce e inse adeveru nenegabilu, apoi nu ne potemu destulu mirá cu totii in tóte regiunile, ca cum se póte, cá noulu min. si cancelariu c. Mailath se incépa a lucrá fara a esi mai antaiu la lumina cu vreunu programu, dupa ce toti ceilalti ministri o facura acést'a in parte! Cancelariulu transilvanu cá militariu credemu, ca se va tiené de strict'a observare a mandateloru pré'nalte, din care cauza trebue se tienemu, ca ce se va face pentru Transilvani'a va fi eflutinti'a Maiestatica, care va avé asemeni priviri de parinte asupra totoror popóreloru s'ale, a caroru cointielegere si multumire fratiésca e singura in stare a consolidá benele imperiului; ér' alta or-ce preferire si prefavóre ar' cangrená unirea loru si pacea si solidarea interna. Se ne desilusionamu.

Faimetele, ca in Bucuresci, Iasi si Craiova ar' fi proruptu revolutiuni, sunt luate din ventu.

Nr. 1/c. e.

3-3

Publicatiune.

Dupace in. r. gubernu alu tieriei cu decretu din 4 Iuliu 1865 Nr. 15,508 a ordonatu, cá se se ié inainte alegerile integritórie pentru camer'a comerciala si industriaria in Brasiovu, si a si denumitu comisiunea electorala: din partea primariulu acestei comisiuni electorale se facu urmatórele cunoscute:

Cidulele de alegere s'au tramisu din partea in. r. guberniu la inclit. deregatoria cu acea avisare, cá se comparese aceste bilete cu consemnatiunile loru despre cei indetoriti la contributiunea pe venituri, se le indreptese si se le completese si apoi in restempu de 14 zile se le espuna in publicu, cá spre scopulu reclamatiuniloru se se informese facine din ele, si se incunoscientiese despre acést'a cum se cade pe toti negutiatorii si industriarii.

Despre acést'a se incunoscientiasa toti negutiatorii si industriarii cu acea provocare, cá asemeni reclamatiuni in contra ciduleloru se le tramita in scrisu séu se le facea in persóna la inclit'a deregatorie competentu in terminulu dela 13—26 Augustu 1865 inchisivu, cu atatu mai vertosu, ca-ci reclamatiunile tramise mai tardiu nu se voru luá in considerare.

Brasiovu in 4 Augustu 1865.

Dela primariulu comisiunii electorale pentru camer'a comerciala si industriaria in Brasiovu.

INSCIINTIARE.

Subscriplu, care s'au imbucuratu in restempu de 17 ani cá arendatorele Hotelului la „Curtea Mediasiuului“ de a fi onorata din partea onoratului publicu cu concurinti'a s'a, are onóre a face onoratului publicu cunoscutu, ca cu inceputulu lunei lui Iuliu a. c. si a arangiatu Hotelulu seu, in cas'a s'a propria in strad'a macelariloru (Fleischergasse) Nr. 18 sub firm'a „Hotelulu Bucuresci“, in care prelunga unu servitiu promptu se afla cele mai bune si eftine beuturi si mancari, si care totdeodata e proveditu cu mai multe odai bine mobilate, cu grajduri bune pentru cai si siopuri pentru trasuri. —

Sabiuu in 5 Iuliu 1865.

Savu Lobontlu,

proprietariulu „Hotelulu Bucuresci.“

3-3

Cursurile la bursa in 15. Aug. 1865 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 23 cr. v.
Augsburg	—	—	108 „ 25 „
London	—	—	110 „ 30 „
Imprumutulu nationalu	—	—	73 „ 85 „
Obligatiile metalice vechi de 5 0/0	—	—	68 „ 95 „
Actiile bancului	—	—	781 „ — „
„ creditului	—	—	173 „ 50 „

Obligatiile desarcinarii pamentului in 9. Aug. 1865:

Bani 68.— — Marfa 69.—